

Historie Velkopopovicka: Domovník

Masarykova č. p. 29 Kateřina Kapalová a Václava Zimová, redakce

VELKOPOPOVICKO
PODROBNĚ ZAOSTŘENO

Už více než dva roky společně procházíme historické domy Velkých Popovic. Impulsem pro toto putování byla soukromá sbírka historických pohlednic, texty sesbírané z historických pramenů (J. A. Sedlák) a zapsaného vyprávění pamětníka pana Františka Čelíkovského.

Připomínáme, že v restauraci Kamenný kříž je nyní k vidění výstava historických pohlednic, která náš seriál provází.

U Hofmannů, Masarykova 29

Teprve po vystavění pivovaru r. 1873 a postavení okresní silnice a blízké státní dráhy se Velké Popovice rozrostly tak, že v roce 1885 měly 29 domů.

Dům č. p. 29 byl vedlejší domek, přízemní, který koncem 19. století postavil švec Hofmann, bratr staršího Hofmanna kováře. Jako stavební materiál použil většinou bouračku z bývalé kaple v Dalešce. Poslední zbytky kaple byly zlikvidovány asi r. 1920 při stavbě sokolovny.

Pan Hofmann starší prodal domek Kelnerovým, kteří tam zřídili obchod s látkami a konfekcí a jezdili s tím po poutích s dvěma bílými koníky. Později na domek nastavili patro.

Později domek sloužil k obytným účelům a bydleli tam Krajníkovi, příbuzní Kelnerových.

Z archivu obce:

- V roce 1993 od Ing. Burdy koupili dům manželé Pokorní.
- V letech 1995 – 2001 byla vydána povolení ke stavebním úpravám, včetně vybudování vodovodní, kanalizační i plynové přípojky.
- V roce 2019 dům zakoupila obec Velké Popovice jako

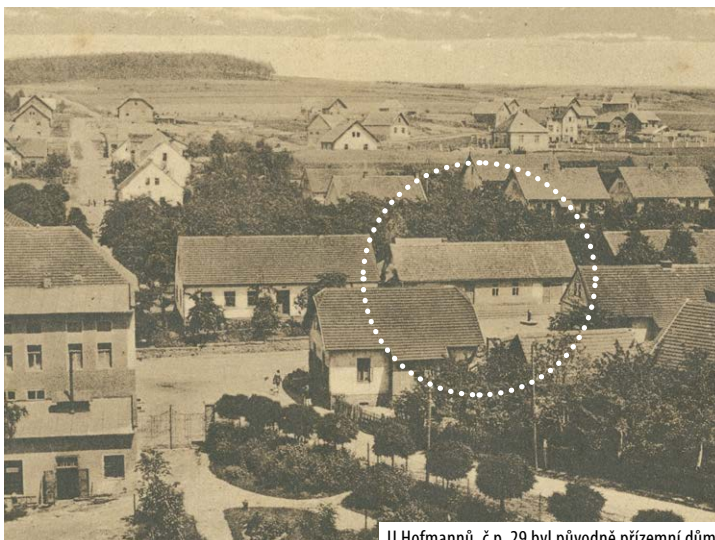

Současný stav objektu, kde nyní sídlí ZUŠ.

sídlo Základní umělecké školy Josefa Lady. Dům prošel adaptací tak, aby jeho prostory splňovaly požadavky pro uměleckou výuku žáků.

- Dne 6. září 2021 byla ZUŠ slavnostně otevřena. Vzhledem k dostatečné velikosti pozemku/zahrady za domem, je plánováno do budoucna dostavět další prostory, sál a dílny a učebny, tak aby ZUŠ měla dostatečnou kapacitu a mohla dále rozvíjet svoji činnost a nabídku. ■

Příště: Dům č. p. 30

U Hofmannů, č.p. 29 byl původně přízemní dům.

Jižním okrajem zasahuje obec Velké Popovice do Přírodního parku Velkopopovicko. Ten byl vyhlášen v roce 1993 na ploše 22 km². Jedná se o jednu z nejpůvodnějších krajin východního okraje Prahy. Jde převážně o zalesněný kopcovitý terén. Typické jsou dubové lesy a remízky s žulovými balvany, kamenitá a členitá krajina s mnoha rybníky. Osa území je tvořena Křivoveským a Mokřanským potokem. Do krajiny jsou zasazeny vesnice podhorského typu, které často tvoří jen osady se sotva dvaceti domky. Zajímavá je i zachovalá zemědělská architektura, např. 300 let starý špejchar v Křivé Vsi. Územím prochází naučná stezka „Krajinou barona Ringhoffera“.

Obec Velké Popovice

Rozloha činí 1562 ha a sdružuje přilehlé obce Brtnice, Dub, Dubiny, Krámský, Klenová, Křivá Ves, Lojovice, Mokřany a Řepčice.

První zmínka o Velkých Popovicích není přesně datována, mluví se o osadě s názvem Adamovice. První záznam o osadě a farnosti je z roku 1332. Zajímavostí je, že v roce 1400 připadla osada přímo králi Václavovi a jejím patronem byl Jan z Popovic. V listopadu roku 1420 popovickou tvrz, která stála pravděpodobně na Dalešce, dobyli husité. Tehdejší majitel Popovic Jiří z Krejštanu postavil roku 1560 tvrz novou, a to na místě dnešní nejstarší budovy pivovaru. Tradiuje se, že už tehdy se tam vařilo pivo. Kroniky praví, že pod novou tvrzí vedly chodby až na Dalešku. V roce 1870 koupil panské državy Velké Popovice František Ringhoffer a začal rozvíjet průmyslovou výrobu. Roku 1874 dostavěli jeho synové zdejší pivovar. Pivo pod značkou Velkopopovický Kozel se zde vaří dodnes a každoročně se v pivovaru koná slavnost Den Kozla, na kterou se sjíždějí tisíce návštěvníků.

Významnou památkou je Kostel Panny Marie Sněžné. Byl postaven na přelomu 13. a 14. stol. a svou barokní podobu získal v roce 1690 za správy řádu Benediktýnů. V roce 1897 byla loď kostela prodloužena. Hlavní oltář pochází z roku 1861 a je v novorománském stylu. V roce 2002 byl při rekonstrukci omítek objeven zazděný portál. Do dnešní podoby se zachovala severní zeď, jižní část s portálem a přízemní věž. Chloubou kostela jsou varhany, vyrobené roku 1897. Před kostelem stojí pískovcová socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1831. Hluboko do historie sahá i vznik popovické školy, první zmínka o škole je již v roce 1675.

Zahradnické okénko: Růže, královna květin

Vyzkoušela a sepsala Dana Šinknerová, foto autor

Je tu jaro a konečně se můžeme naplno věnovat našim zahrádkám. Jarních prací je mnoho, ale dnes se zaměříme na pěstování královny květin – růží. Je jen málo zahrádek, kde byste nenašli alespoň některé zástupce z různých skupin růží.

Někdo dává přednost velkokvětým čajohybridům, jiný upřednostňuje mnohokvěté polyanthy, jiný růže sadové, které připomínají plané druhy, minirůže do skalek nebo růže pnoucí. Jako každá královna i růže vyžaduje péči a pozornost. Na zimu jste už vysazené růže zahrnuli kompostem a přikryli listím, aby jim mráz neublížil. Je na čase kompost opatrně rozhrnout

a tím rostliny i přihnojíte. Zkontrolujte jejich stav a začněte s jarním řezem. Nejprve odstraňte všechny poškozené a velmi slabé výhony a pak ty, které příliš růží zahušťují. Čajohybridy kvetou na jednoletém dřevě, proto je seřezte asi na 6 oček. Zdravé očko pod řezem by mělo směřovat ven. Polyanthám ponechte na keři 4 až 6 větví, které seříznete asi na 1/3 délky, o sadové růže se pak postarejte obdobně jako o jiné keře.

Příště nashledanou. ■

LÉTY OVĚŘENO aneb vysadte si svou růži

Že růže nemáte? Tak si je vysadte. Podle své oblíbenosti vyberte růži z příslušné skupiny. Kontejnerované rostliny jsou sice dražší, ale snáze se ujmou. Vyberte jim vhodné místo a zasadte je „na vodu“. Pokud jste zapomněli jak na to, připomínám. Udělejte si dostatečně velkou jamku, asi dvojnásobek kořenového balu. Na dno rozhrňte kompost, umístěte rostlinu a jamku téměř naplňte vodou. Zatímco se bude vsakovat, dosypte další kompost, přišlápněte a na vrch dejte původní zeminu. Na okraje záhonu pak můžete v polovině května zasadit nízké afrikány, které částečně odpuzují mšice, které často růže trápí.